MAASEUTUPOLIITTINEN SELONTEKO JA VAPAA SIVISTYSTYÖ

Eduskunnan sivistysvaliokunta 27.2.2026
VST ry Paula Yliselä

Vapaa Sivistystyö ry

LAKI VAPAASTA SIVISTYSTYÖSTÄ

1 § (29.12.2009/1765) Vapaan sivistystyön tarkoitus ja tavoitteet

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta.

Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. **Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.**

VAPAA SIVISTYSTYÖ VUONNA 2024

Toimintaa toteuttavat kansanopistot, kansalaisopistot, liikunnan koulutuskeskukset, kesäyliopistot ja opintokeskukset.

112 300 koulutusta

1 776 000 osallistumiskertaa

931 400 oppijaa

85,7 % 7,3 % 7,1 %

3 370 koulutusta maahanmuuttajille

38 000 maahanmuuttajaoppijaa

Vapaan sivistystyön koulutuksiin osallistui

16,5 % kaikista työssäkäyvistä

23,1 % työttömistä ja

39,4 % opiskelijoista!

Vapaa sivistystyö on Suomen suurin elinikäisen oppimisen edistäjä!

VAPAAN SIVISTYSTYÖN MERKITYS MAASEUDULLE

Julkinen talous ja yhteisötalous

Vapaa sivistystyö on maaseudulla tärkeä julkinen investointi, joka vahvistaa osaamista, hyvinvointia, elinvoimaa ja yhteisöllisyyttä sekä tukee myös varautumista ja huoltovarmuutta. Oppilaitosten julkisen rahoituksen merkitys on erittäin tärkeä – mahdolliset leikkaukset oppilaitosten rahoitukseen heikentäisivät erityisesti maaseudun koulutus- ja sivistyspalveluja.

Elinvoimaisuus

Vapaan sivistystyön oppilaitokset maaseudulla lisäävät koulutuksen saavutettavuutta, edistävät liikuntaa, hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä alueella, parantavat osaamista ja työllistävät alueen ihmisiä, tukevat kotoutumista, nostavat korkeakoulutettujen määrää tarjoamalla avoimen yliopiston kursseja sekä parantavat alueen elinvoimaisuutta ja vetovoimaa tarjoamalla monipuolisia palveluita, jotka houkuttelevat alueelle myös muuta väestöä.

Paikkaperusteisuus, varautuminen ja huoltovarmuus

Vapaan sivistystyön oppilaitos- ja järjestöverkostot maaseudulla ovat kansakunnan varautumisen ja huoltovarmuuden kannalta kriittisen tärkeitä. Jos verkostoja harvennetaan, ei pystytä tarjoamaan kansalaisille varautumiseen liittyvää koulutusta ja huoltovarmuutta vahvistavia palveluita kriisitilanteiden varalta.

KIITOS!

Seuraathan meitä

Vapaa Sivistystyo.fi

facebook.com/groups/sivistystyo

@Vapaa-Sivistystyo-ry

@vapaasivistystyory